

CONTROLEORGaan OP DE POLITIEInFORMATIE

Uw referentie

Onze referentie

Bijlage(n)

Datum

COC-DPA-A-2019-00000012

4 februari 2019

Betreft: adviesaanvraag betreffende een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 25 december 2016 betreffende de verwerking van passagiersgegevens

Het Controlegeorgaan op de politie informatie (hierna afgekort "COC" of "Controlegeorgaan").

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (BS, 5 september 2018, hierna afgekort als "GBW"), inzonderheid het artikel 59 §1, 2^e lid, artikel 71 en Titel VII, inzonderheid artikel 236.

Gelet op de wet van 3 december 2017 tot oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit, inzonderheid artikel 4 § 2, vierde lid.

Gelet op de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt (hierna "WPA"), inzonderheid artikel 44/6.

Gelet op het verzoek van de Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken Jan Jambon van 7 december 2018 ontvangen door het Controlegeorgaan op 11 december 2018, op grond van voormelde GBW om een advies uit te brengen.

Gelet op het verslag van de heer Koen Gorissen, lid-raadsheer in het Controlegeorgaan.

Brengt op 4 februari 2019 het volgende advies uit.

I. Voorafgaande opmerking nopens de bevoegdheid van het Controlegeorgaan

1. In het licht van, respectievelijk, de toepassing en omzetting van de Verordening 2016/679¹ en de Richtlijn 2016/680² heeft de wetgever de taken en opdrachten van het Controlegeorgaan grondig gewijzigd. Artikel 4, § 2, vierde lid, van de organieke wet van 3 december 2017 betreffende de oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna afgekort "Organieke Wet GBA") bepaalt dat de competenties, taken en bevoegdheden als toezichthoudende autoriteit voorzien door de

¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming of "AVG").

² Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad (hierna "Richtlijn politie-justitie").

Verordening 2016/679 voor de politiediensten in de zin van artikel 2,2°, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, worden uitgeoefend door het Controleorgaan.

2. Het betekent onder meer dat het Controleorgaan ook bevoegd is wanneer politiediensten persoonsgegevens verwerken die buiten de opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie vallen, bijvoorbeeld in het kader van sociaaleconomische doeleinden of human resources verwerkingen. Het Controleorgaan moet geraadpleegd worden bij de voorbereiding van wetgeving of een regelgevende maatregel die verband houdt met de verwerking van persoonsgegevens door de politiediensten van de geïntegreerde politie (zie artikel 59 §1, 2° lid en 236 §2 GBW, artikel 36.4 van de AVG en artikel 28.2 van de Richtlijn politie-justitie). Daarbij heeft het Controleorgaan de opdracht om te onderzoeken of de voorgenomen verwerkingsactiviteit door de politiediensten in overeenstemming is met de bepalingen van Titel 1 (voor de niet operationele verwerkingen)³ en 2 (voor de operationele verwerkingen) van de GBW⁴. Daarnaast heeft het COC ook een ambtshalve adviesopdracht voorzien in artikel 236 §2 GBW en een algemene voorlichtingsopdracht van het brede publiek, betrokkenen, verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers in de materie van het privacy – en gegevensbeschermingsrecht voorzien in artikel 240 GBW.

3. Wat betreft derhalve in het bijzonder de verwerkingsactiviteiten in kader van de opdrachten van bestuurlijke en/of gerechtelijke politie brengt het Controleorgaan advies uit, hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van de Regering of van de Kamer van volksvertegenwoordigers, van een bestuurlijke of gerechtelijke overheid of van een politiedienst, inzake iedere aangelegenheid die betrekking heeft op het politiebureaureel informatiebeheer zoals geregeld in Afdeling 12 van Hoofdstuk 4 van de wet op het politieambt⁵.

4. Het Controleorgaan is tot slot, ten aanzien van de politiediensten, de Algemene Inspectie van de federale politie en lokale politie (afgekort "AIG") zoals bedoeld in de wet van 15 mei 2007 op de Algemene Inspectie en de Passagiersinformatie-eenheid (hierna afgekort "BEL-PIU") bedoeld in Hoofdstuk 7 van de wet van 25 december 2016 tevens belast met het toezicht op de toepassing van Titel 2 van de GBW en/of de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de artikelen 44/1 tot 44/11/13 van de wet op het politieambt en/of elke andere opdracht die haar krachtens of door andere wetten wordt verleend.⁶

II. Voorwerp van de aanvraag

³ Artikel 4 §2, vierde lid Organieke Wet GBA.

⁴ Artikel 71 §1, derde lid GBW.

⁵ Artikelen 59 §1, 2° lid en 236 § 2 GBW

⁶ Artikel 71 §1, derde lid juncto 236 § 3, GBW.

5. Het voorontwerp beoogt de huidige wet van 25 december 2016 betreffende de verwerking van passagiersgegevens, hierna "PNR-wet", op technisch, juridisch en operationeel vlak te optimaliseren mede in het licht van de AVG en GBW.

6. Het COC stelt vast dat de bepalingen van het voorontwerp betrekking hebben op aangelegenheden waarvoor hoofdzakelijk het COC, en/of het Vast Comité I gedeeltelijk, en in mindere mate de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) bevoegd is. Het COC verwijst dan ook naar de adviezen van de GBA en het Comité I.

III. Onderzoek van het Ontwerp

7. Artikel 2 van het voorontwerp heeft betrekking op terminologische aanpassingen in het licht van de toepassing van de AVG en de GBW. Met betrekking tot de bevoegdheidsafbakening wordt in de memorie van toelichting geargumenteed dat het niet mogelijk is om vooraf in het voorontwerp de voor een verwerking bevoegde toezichthoudende autoriteit aan te duiden.⁷ Daarom wordt gebruik gemaakt van de generieke term "de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor de gegevensbescherming".

8. Het COC erkent dat het identificeren van de bevoegdheid van het COC dan wel een andere toezichthoudende autoriteit niet in alle gevallen evident is. Niettemin brengt het COC haar advies nr. 005/2018 van 1 oktober 2018 in herinnering. In dit advies wordt opgemerkt dat, waar de GBW uitdrukkelijk voorziet dat het COC bevoegd is voor de controle en optreedt als toezichthoudende autoriteit ten aanzien van de Bel-PIU (art. 26, 7°, f) juncto art. 71 §1, 3° lid GBW), haar bevoegdheid nergens uitdrukkelijk wordt vermeld inzake regelgeving die uitsluitend betrekking heeft op de verplichtingen van de vervoerders die entiteiten zijn die onder de AVG en titel I GBW vallen. Het COC, noch het Comité I overigens, hebben een toezichtsbevoegdheid of een rol ten opzichte van de vervoerders. Inderdaad, het COC is van oordeel dat de toezichtsbevoegdheid samenvalt met de adviesverlening op de regelgeving die voormelde gegevensverwerkingen omkadert.

9. In een zeer brede interpretatie zou men kunnen argumenteren, zoals kennelijk het Vast Comité I heeft gedaan in haar advies 001/VCI-BTA/2018 van 26 september 2018, dat de beide gespecialiseerde toezichthoudende autoriteiten zich toch kunnen uitspreken over de wettelijkheid, proportionaliteit en pertinentie van de gegevens die door de vervoerders overgemaakt worden aan de Bel-PIU. Dat heeft evenwel het nadeel dat bij dergelijke fluxen er zich telkens meerdere toezichthoudende autoriteiten over dezelfde gegevensverwerkingen in een ontwerp van regelgeving moeten uitspreken wat in deze weinig meerwaarde heeft.

⁷ Memorie van toelichting (MvT), p. 1.

10. Het verdient alleszins aanbeveling dat de wetgever hierin zou tussenkomen door te bepalen dat alleen het COC (en het Comité I) bevoegd is wanneer in casu verwerkingen aan de orde zijn die door de Bel-PIU zelf worden gedaan en meer algemeen dat de adviesbevoegdheid inzake regelgeving gebeurt door de toezichthoudende autoriteiten voor de gegevensverwerking waarvoor zij (ook) een controlebevoegdheid hebben.

11. Zoals hiervoor wordt opgemerkt is het COC van oordeel dat de verwerkingen door het Bel-PIU duidelijk onder de bevoegdheid van het COC (en van het Comité I) valt en dit als "bevoegde toezichthoudende autoriteit voor de gegevensbescherming". Dat is het geval voor de volgende in artikel 2 van het voorontwerp geviseerde artikelen: artikelen 14, § 2 (advies over het sluiten van een protocol inzake *doorgifte* van gegevens aan andere bevoegde autoriteiten), artikel 15, § 4 en 23, § 2, tweede lid, 29, § 4 (doorgifte aan grenspolitie en Dienst Vreemdelingenzaken) en 30, § 1. Deze artikelen hebben immers betrekking op de verwerking van persoonsgegevens door Bel-PIU. Het in artikel 2 van het voorontwerp te wijzigen artikel 44, § 2, 7° en 9° en § 4 betreft daarentegen een algemene bepaling met betrekking tot de functionaris voor gegevensbescherming waarvoor in principe de drie toezichthoudende autoriteiten kunnen betrokken zijn.

12. Artikel 3 van het voorontwerp, dat artikel 4 van de PNR-wet wijzigt, heeft eveneens betrekking op enkele terminologische aanpassingen in het licht van de toepassing van de AVG en GBW. Bijgevolg verwijst het COC in dat verband ook naar het advies van de GBA. Het COC stelt vast het begrip "verwerking" wordt omschreven als "*de verwerking in de zin van artikel 26, 2° van de wet gegevensbescherming*".⁸ Het COC beveelt aan om tevens te verwijzen naar artikel 4.2) van de AVG en artikel 72 GBW. Het betreft immers een verwerking die gebeurt onder de toepassing van zowel de AVG (zoals de verwerkingen door de reisbureaus), als door Bel-PIU voor doeleinden van bestuurlijke en gerechtelijke politie en de douane (artikel 26, 2° GBW) en doeleinden met betrekking tot het werk van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (artikel 72 GBW, dat verwijst naar artikel 26, 2° GBW). Op die manier is zonder meer duidelijk dat het begrip "verwerking" op de in artikel 8, § 1 van de wet van 25 december 2018 bedoelde doeleinden slaat.

13. Door artikel 5 van het voorontwerp wordt in artikel 24, § 2 van de PNR-wet een tweede lid toegevoegd:

"In het kader van het in het eerste lid beoogde doel waarvoor de positieve overeenstemming werd verkregen, berust het gebruik van passagiersgegevens in het kader van de voorafgaande beoordeling gedurende een periode van vierentwintig uur op:

1. De relevante passagiersgegevens van hetzelfde vervoer als dit waaruit de positieve overeenstemming voortvloeit voor zover deze gegevens verband houden met de gegevens opgenomen in de positieve overeenstemming.

⁸ Hier afgekort als "GBW".

2. De andere gegevens in de passagiersgegevensbank geregistreerde passagiersgegevens van de persoon die het voorwerp uitmaakt van de positieve overeenstemming".

Er wordt dus bepaald dat de passagiersinformatie-eenheid (Bel-PIU) bij een positieve overeenstemming gedurende een periode van 24 uur (1) de relevante passagiersgegevens van hetzelfde vervoer als deze waaruit de positieve overeenstemming voortvloeit kunnen geanalyseerd worden alsmede, (2) de andere in de passagiersgegevensbank geregistreerde gegevens van deze persoon die gekoppeld zijn aan een positieve overeenstemming.

14. Op grond van het huidige artikel 24, § 2 van de PNR-wet is de voorafgaande beoordeling van het veiligheidsrisico van de passagiers gebaseerd op twee factoren, met name de correlatie met andere (politie)gegevensbanken of lijsten van personen die door de bevoegde diensten worden beheerd en/of de correlatie met door de Bel-PIU vooraf bepaalde criteria. Dit betekent concreet dat wanneer een passagier van een vliegtuigreis (hierna gemakshalve aangeduid als "target") het voorwerp uitmaakt van een positieve overeenstemming omdat hij gekend staat in een politionele gegevensbank, de toegang tot de gegevens in de passagiersgegevensbank beperkt is tot de desbetreffende gegevens die gekoppeld zijn aan de vlucht van het target. Door de invoering van het ontworpen tweede lid in artikel 24, § 2 van de PNR-wet wordt een volgende fase juridisch verankerd nadat een positieve overeenstemming werd verkregen. Gedurende een termijn van 24 uur na de positieve overeenstemming, heeft de Bel-PIU vervolgens toegang tot de relevante gegevens van andere passagiers die verband houden met de positieve overeenstemmende gegevens én de historische gegevens in de passagiersgegevensbank die in verband kunnen worden gebracht met de positieve overeenstemming van het target. Op die manier kunnen (overeenstemmende) elementen blootgelegd worden, zoals (eerdere) reisbewegingen en reispartners. In de memorie van toelichting wordt gedacht aan, bijvoorbeeld, het gebruik door andere (mede) passagiers van hetzelfde e-mailadres voor de reservaties, hetzelfde tijdstip van de boeking en overeenstemmende betaalinformatie.⁹

15. De toevoeging van het tweede lid in artikel 24, § 2, van de PNR-wet strekt er dus toe om latente of onzichtbare positieve overeenstemmingen (*hits*) te vinden op basis van de gegevens van de persoon die oorspronkelijk aan de basis ligt van de positieve overeenstemming.

Het COC is er zich bewust van dat - zoals in de memorie van toelichting wordt geargumenteed - een verdachte passagier wel geregistreerd is in, bijvoorbeeld, de Algemene Nationale Gegevensbank van de politie, maar dat dit niet het geval is voor zijn medeverdachte passagier terwijl beide personen bij hetzelfde reisbureau hebben gereserveerd, dezelfde bestemming hebben, en dezelfde betaalverrichtingen hebben gebruikt.

⁹ MvT, p. 3.

16. Artikel 5 van het voorontwerp kan gelezen worden binnen de doelstellingen van de Richtlijn 2016/681.¹⁰ Het is gerechtvaardigd dat beschikbare gegevens die gebaseerd zijn op een positieve overeenstemming aangewend worden met het oog op het identificeren van andere (potentiële) (mede) verdachte passagiers. Aan de andere kant vormt deze diepgaande gegevensanalyse ontegensprekelijk een verregaande inbreuk op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van alle in de passagiersgegevensbank opgeslagen personen. Bijgevolg dient de uitbreiding van de gegevensanalyse met de nodige waarborgen omkleed te zijn. In de memorie van toelichting wordt toegelicht dat de bijkomende analyse (met name de fase nadat een positieve overeenstemming werd verkregen) aan een aantal beperkingen is onderworpen.

17. Om in overeenstemming te zijn met de titel 2 van de GBW moeten de essentiële waarborgen in de wet zelf vastgelegd worden. Het COC stelt vast dat dit het geval is wat betreft de reikwijdte, de fase, de tijdsduur waarin en de relevantie van de gegevens waarop deze verdere analyse van overeenstemmende elementen kan uitgevoerd worden. Dat is daarentegen niet het geval voor het uitvoeren van een analyse op de niet gedepersonaliseerde historische gegevens van de persoon die het voorwerp heeft uitgemaakt van de positieve overeenstemming (nieuw ontworpen tweede lid, punt 2, van artikel 24, § 2 PNR-wet). Het COC is van oordeel dat er onduidelijkheid zou kunnen ontstaan met betrekking tot de toepassing van de artikelen 19 en 20 van de PNR-wet. In deze artikelen wordt immers bepaald dat de gegevens na zes maanden gedepersonaliseerd moeten worden en dat deze nadien slechts toegankelijk zijn mits toelating van de procureur des Konings dan wel het diensthoofd van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Bijgevolg dient het zinsdeel "*De andere in de passagiersgegevensbank geregistreerde*" van punt 2 van het ontworpen artikel 24 §2, 2^e lid PNR-wet aangepast te worden. Deze zou kunnen aanvatten met de woorden "*Onverminderd de toepassing van artikelen 19 en 20, de andere in de passagiersgegevensbank geregistreerde passagiersgegevens van de persoon die het voorwerp heeft uitgemaakt van de positieve overeenstemming*".

18. Door het voorontwerp wordt aan de adviseur-generaal van de Algemene Administratie van de Douane en Accijnzen (ADAA) de bevoegdheid toegekend om, naast de procureur des Konings en het diensthoofd van de inlichtingen- en veiligheidsdienst, op eigen initiatief gerichte opzoekingen te verrichten met het oog op het opsporen van misdrijven zoals omschreven in artikel 8, § 1, 5° van de PNR-wet. Het betreft de misdrijven die onder de bevoegdheid van de opsporingsdienst van de ADAA vallen. In dat verband wordt door het voorontwerp tevens het toezicht van het COC met betrekking

¹⁰ De wet van 25 december 2016 betreffende de verwerking van passagiersgegevens is deels de omzetting van Richtlijn (EU) 2016/681 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 over het gebruik van persoonsgegevens van passagiers (PNR-gegevens) voor het voorkomen, opsporen, onderzoeken en vervolgen van terroristische misdrijven en ernstige criminaliteit. Merk op dat volgens overweging 27 van deze Richtlijn op de verwerking van PNR-gegevens door Bel-PIU het Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad van 27 november 2007 over de verwerking van persoonsgegevens die verwerkt worden in het kader van de politieke en justitiële samenwerking in strafzaken van toepassing is. Er weze eraan herinnerd dat dit Kaderbesluit werd opgeheven door de Richtlijn 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad. Zoals hiervoor toegelicht is deze laatste Richtlijn omgezet door de GBW.

tot deze specifieke bevoegdheid van de adviseur-generaal uitgebreid. Het COC zal daarom hierna de artikelen 6, 12 en 13 van het voorontwerp samen behandelen.

19. Artikel 27 van de PNR-wet regelt de bevoegdheid van het openbaar ministerie en de inlichtingen- en veiligheidsdiensten om gerichte opzoekingen in de passagiersgegevensbank uit te voeren. Artikel 6 van het voorontwerp kent deze bevoegdheid thans bijkomend toe aan de adviseur-generaal die is aangewezen voor het departement geschillen van de ADAA. Daarom wordt door artikel 12 van het voorontwerp in artikel 281 van de algemene wet inzake douane en accijnzen van 18 juli 1977 (ADAA-wet) een vierde paragraaf ingevoegd. Vervolgens wordt in artikel 71, § 1, van de GBW de toezicht- en controle bevoegdheid van het COC uitgebreid tot deze specifieke bijkomende bevoegdheid van de adviseur-generaal van de ADAA.

20. Artikel 12 van het voorontwerp luidt als volgt:

“Bij het opsporen van de misdaden en wanbedrijven bedoeld in artikel 8, § 1, 5°, van de wet van 25 december 2016 betreffende de verwerking van passagiersgegevens, kan de adviseur-generaal die aangewezen is door het departement geschillen, bij een schriftelijk met reden omklede beslissing, de ambtenaar der douane en accijnzen opdragen de PIE te vorderen tot het meedelen van de passagiersgegevens overeenkomstig artikel 27 van de wet van 25 december 2016 betreffende de verwerking van persoonsgegevens.

De motivering weerspiegelt de proportionaliteit met inachtneming van de bescherming van de persoonsgegevens en de subsidiariteit ten opzichte van elke andere onderzoeksdaad.

De beslissing wordt met de motivering van deze beslissing aan het Controleorgaan op de politionele informatie betekend.

Het Controleorgaan op de politionele informatie verbiedt de adviseur-generaal die aangewezen is voor het departement geschillen om gebruik te maken van de gegevens die verzameld werden in omstandigheden die niet aan de wettelijke voorwaarden voldoen”.

21. Volgens artikel 14, § 1, 2°, d, van de PNR-wet bestaat de passagiersinformatie-eenheid ook uit gedetacheerde leden van de onderzoeksdiensten, opsporingsdiensten en diensten belast met toezicht, controle en vaststelling van de ADAA. Op grond van artikel 8, § 1, 5°, PNR-wet hebben positieve overeenstemmingen bij het zoeken naar correlaties ook betrekking op het blootleggen van ernstige financiële misdrijven of andere specifieke misdrijven (namaak en piraterij, bedreigde dier – en plantsoorten, ...) waarvoor (ook) de ADAA bevoegd is. Het is dan ook logisch dat de aangewezen adviseur-generaal tevens de bevoegdheid wordt toegekend om gerichte opzoekingen in de passagiersgegevensbank te verrichten, zoals dat reeds mogelijk is voor het openbaar ministerie en de inlichtingendiensten. Deze bevoegdheid tot het uitvoeren van gerichte opzoeken is evenwel beperkt

tot misdrijven waarvoor de ADAA alleen dan wel gezamenlijk met het openbaar ministerie een strafrechtelijk vooronderzoek kan opstarten en de dader vervolgen.¹¹

22. Het COC is van oordeel dat deze in artikel 12 van het voorontwerp toegekende bevoegdheid in overeenstemming is met artikel 33 GBW (wettelijke grondslag waarbij de doeleinden duidelijk zijn bepaald) en proportioneel is in de mate dat de aangewezen adviseur-generaal alleen gerichte opzoeken in de passagiersgegevensbank kan verrichten voor de misdrijven bepaald in artikel 8, § 1, 5° PNR-wet waarvoor hij bevoegd is krachtens de in artikel 284 van de wet van 18 juli 1977 nieuw in te voeren paragraaf 4 (ingevoegd door het ontworpen artikel 12 voorontwerp).

23. In dat verband belast artikel 12 van het voorontwerp het COC met een bijkomende controleopdracht. Het COC stelt vast dat het ontworpen artikel 281 §4 ADAA-wet een soort van bijkomende "BAM"-bevoegdheid ("Bijzondere Administratieve Methoden") creëert, zoals, mutatis mutandis, voorzien in de wet op het politieambt met betrekking tot de beslissing tot het gebruik van niet-zichtbare camera's door de politiediensten.¹² Zo moet de aangewezen adviseur-generaal de beslissing met de motivering om een gerichte opzoeking in de passagiersgegevensbank uit te voeren aan het COC betekenen. Het COC krijgt hier zodoende een bijkomende bevoegdheid gelijkaardig aan die van de bestuurlijke BIM-commissie en/of het Vast Comité I.¹³

24. Het COC heeft principieel geen bezwaar tegen een degelijk uitgewerkt wettelijk kader rond de controle op het gebruik van PNR-gegevens door de AADA, maar stelt zich wel vragen bij de redactie van de ontworpen regeling. Bij lezing van het artikel blijkt dat de tussenkomst van het COC een ex-post controle betreft. Immers, het COC "(*verbiedt*) de adviseur-generaal om gebruik te maken van de gegevens die verzameld werden (eigen onderlijning) in omstandigheden die niet aan de wettelijke voorwaarden voldoen". Wat moet worden verstaan onder "*in omstandigheden die niet aan de wettelijke voorwaarden voldoen*"? Ook de memorie van toelichting schept ter zake geen duidelijkheid. Het woord "*omstandigheden*" kan zeer breed worden ingevuld. Het COC begrijpt de ex post controle in die zin, wat de bedoeling van de steller van het voorontwerp lijkt te zijn, dat zij beoordeelt of de toegang tot de passagiersgegevensbank voldoet aan de voorwaarden van artikel 281 § 4 van de wet van 18 juli 1977. Dit stemt overigens overeen met het ontworpen artikel 13 van het voorontwerp dat in artikel 71, § 1, GBW een vierde lid invoegt waarbij het COC wordt "*belast met het toezicht op de toepassing van artikel 281, § 4, van de algemene wet inzake douane en accijnzen van 18 juli 1977*". Dat betekent dus in concreto dat het COC nagaat of de vordering van de AADA voldoet aan de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit. Het COC is bijvoorbeeld niet het best geplaatst om in elke concrete casus na te gaan of de AADA wel bevoegd is of was voor de feiten waarnaar onderzoek

¹¹ Artikelen 279 tot en met 285 van de algemene wet van 18 juli 1977 inzake douane en accijnzen.

¹² Artikel 46/6 wet op het politieambt.

¹³ Artikelen 50 en 51 PNR-wet.

wordt gedaan, wat immers ook zou kunnen vallen onder de woorden "*omstandigheden die niet aan de wettelijke voorwaarden voldoen*". Het komt de steller van het ontwerp toe hierin duidelijkheid te scheppen. Die duidelijkheid, en dus voorzienbaarheid, is niet alleen een vereiste ten opzichte van de burger maar eveneens wat betreft de concrete bevoegdheidsafbakening van het COC.

Het COC stelt volledigheidshalve overigens vast de gebruikte bewoordingen quasi identiek zijn aan het artikel 51 van de PNR-wet dat een gelijkaardige bevoegdheid heeft toegekend aan het Comité I. In het door voormelde wet nieuw ingevoegde artikel 16/3 §2, 2e lid van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst werd immers ook gesteld, naar aanleiding van een bevraging door de inlichtingendiensten van de passagiersgegevensbank: "*Het Vast Comité I verbiedt de inlichtingen- en veiligheidsdiensten om gebruik te maken van de gegevens die verzameld werden in omstandigheden die niet aan de wettelijke voorwaarden voldoen*". De voorbereidende werken bij de PNR-wet geven evenwel evenmin enige verdere indicatie.

25. De artikelen 7 en 8 betreffen technische aanpassingen waarover het COC geen specifieke opmerkingen heeft.

26. Artikel 9 betreft het schrappen van de artikelen 34 en 36, § 2, PNR-wet die voorzien in een verplichting om protocolakkoorden af te sluiten. Volgens de steller van het ontwerp berustte deze verplichting op een foutieve omzetting van de Richtlijn 2016/681 van 27 april 2016 betreffende de verwerking van passagiersgegevens. Niettemin wordt de steller van het voorontwerp uitgenodigd om te onderzoeken of artikelen 20 en/of 47 GBW van toepassing zijn. Zo regelt artikel 20 GBW het opstellen van protocolakkoord tussen de "federale overheid" en "andere overheden". Hoewel artikel 20 GBW niet van toepassing is op de doorgifte van gegevens tussen politiediensten, zijn de Bel-PIU, de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en de ADAA niet te beschouwen als een politiedienst in de zin van artikel 2, 2° van de wet van 7 december 1998 *tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus*. Artikel 47 GBW heeft dan weer betrekking op het afsluiten van protocolakkoorden inzake de toegang door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten tot gegevensbanken van de "publieke sector".

27. Artikel 10 van het voorontwerp strekt ertoe om in artikel 43 van de PNR-wet de verwijzing naar het protocolakkoord inzake de doorgifte naar derde landen te schrappen. Zoals in de memorie van toelichting terecht wordt gesteld, doet deze schrapping niets af aan de waarborgen die in de GBW ter zake wordt opgelegd.¹⁴ Het COC vraag zich dan ook af of de steller van het voorontwerp niet van de onderhavige gelegenheid zou gebruik maken om in de artikelen 41 en 42 van de PNR-wet een verwijzing naar de overeenkomstige waarborgen van de artikelen 66 tot en met 70 (titel 2) van de GBW op te nemen. Deze bepalingen scheppen immers het wettelijk kader, voorzien van een aantal

¹⁴ MvT, p. 6.

minimale waarborgen, waarbinnen de persoonsgegevens naar derde landen kunnen doorgegeven worden.

28. Tot slot heeft artikel 11 betrekking op een technisch" aanpassing, waarbij in artikel 44, § 2, 6°, PNR-wet de "Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer" wordt vervangen door "*het vormen van een contactpunt voor de verschillende bevoegde toezichthoudende autoriteiten voor de verwerking van persoonsgegevens*". Het COC brengt in dat verband randnummer 12 in herinnering.

OM DEZE REDENEN,

Het Controleorgaan op de Politie Informatie,

verzoekt de aanvrager rekening te houden met de hogervermelde opmerkingen;

verzoekt gevolg te geven aan het gestelde onder randnummer 10, 17 en 24

Advies goedgekeurd door het Controleorgaan op de Politie Informatie op 4 februari 2019.

Voor het Controleorgaan,
De voorzitter,
(get.) Philippe ARNOULD

